

**“L'instrument sindical” del PSUC durant la guerra civil.
La UGT de Catalunya (1936-1937)**

David BALLESTER

Universitat Autònoma de Barcelona

Working Paper n.127
Barcelona 1997

Sense cap tipus de dubte un dels fenòmens que des d'un punt de vista quantitatiu pot ser qualificat com d' excepcional en la història del sindicalisme català és la conversió de la tradicionalment feble UGT catalana en una organització de masses durant la Guerra Civil. A partir de l'estiu de 1936 passà a agrupar a centenars de milers d'afiliats, esdevenint després d'haver passat «muchos años de vida lánguida, de insignificante o casi nula influencia en la vida sindical y política de Cataluña» en el «baluarte más firme de la UGT», segons Amaro del Rosal.

Aquest fenomen vindrà emmarcat per les estretes relacions que mantindrà el sindicat amb el Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC), convertint la UGT catalana en la corretja de transmissió sindical de les seves directrius polítiques. En les següents línies s'intentarà posar de relleu, a partir de l'anàlisi i periodificació de l'enorme creixement ugetista del període, el caire que adquirí el sindicat -sempre de la mà del seu «partit orientador» emprant el testimoni de Josep Moix- fins a la seva definitiva consolidació en el decurs del III Congrés celebrat el novembre de 1937.

ELS ANTECEDENTS

La història de la UGT a Catalunya és la història d'un fracàs fins al 1936. Malgrat haver estat creada al Teatre Jovellanos de Barcelona l'agost de 1888 aquest sindicat mai no trobà l'espai sindical propi que els permetés esdevenir, si més no, una sòlida alternativa a la tradicional hegemonia anarcosindicalista. Però per altra banda la UGT que ens trobem a partir del juny de 1936 té ben poc a veure amb la que havia protagonitzat el vora de mig segle de vida anterior a Catalunya.

A partir del desembre de 1936 aquest sindicat viurà sota una evident contradicció, com és la d'estar protagonitzant un evident procés de creixement, a partir de les tendències unitàries que tant a nivell polític com sindical es posen de manifest en l'espectre marxista, a la vegada que patirà la crisi de direcció més greu de la seva història. A partir del descobriment d'una sèrie de foscos assumptes de caire econòmic, la direcció largocaballerista, que havia dirigit el sindicat la major part de l'etapa republicana, fou defenestrada a principis de 1936. A partir d'aquest moment se succeeixen una sèrie d'equips de govern febles fins que a principis de juny es produeix l'accés a la direcció dels homes que es fan càrrec del Secretariat encapçalats per Josep Del Barrio i Antoni Sesé. Aquests dos homes, comunistes, aniran acompanyats d'altres dirigents del seu

mateix espectre ideològic (tant procedents del PCC, com ells mateixos, com del BOC), així com de joves socialistes partidaris de la unitat amb els comunistes.

Així doncs poc abans de l'esclat de la Guerra Civil, gràcies a una maniobra feta d'esquenes a la direcció central del sindicat i als mateixos estatuts, la UGT catalana prenia un caire tercerista que la UGT d'Espanya trigaria més d'un any a adquirir. Aquesta disfunció seria font inesgotable de conflictes, tal com es veurà més endavant, ja que no seria fins a l'accés d'una nova direcció filocomunista al capdavant de la UGT d'Espanya l'octubre de 1937 quan es produiria la reconciliació entre els uns i els altres. Es pot parlar doncs, d'una autèntica refundació de la UGT catalana poc abans de l'esclat bèl·lic, una nova UGT que veia com la direcció «provisional» que s'havia fet amb el control el mes de juny era ratificada «de facto» pels esdeveniments que es produeixen a partir del Dinou de Juliol.

Però si aquest caire que pren la UGT catalana ja aporta un factor d'excepcionalitat a l'hora d'analitzar la seva actuació en aquest període, no s'ha d'oblidar l'important paper paral·lel que jugà el PSUC. És aquest un partit que com és prou conegut es creà hores després de la rebel·lió militar com a resultat de la fusió de quatre minúsculs partits marxistes, culminant un procés unitari que ja s'havia engegat força temps abans. Tanmateix el PSUC serà una excepció en el sí de la III Internacional.

Així doncs l'actuació del PSUC-UGT durant la Guerra Civil a Catalunya vindrà marcada per tota una sèrie de característiques pròpies que sempre s'hauran de tenir en compte quan s'analitzi llur actuació. Entre ambdues organitzacions s'establirà una estreta relació, sense fissures, que perdurarà durant tot el conflicte bèl·lic. Malgrat que la UGT vorejarà el mig milió d'afiliats, que no de militants -s'ha d'insistir en la necessitat de diferenciar els dos conceptes-, i el partit representi només una petita part d'aquest contingent (el 1937 «Treball» parlarà de 60.000 afiliats) la sintonia serà total. Compartiran els criteris a aplicar en l'acció política així com en els àmbits econòmics i militars on tenien una àmplia tasca a realitzar a partir de la nova situació creada al país a partir del Dinou de Juliol. En conseqüència, i malgrat ser estatutàriament la UGT un sindicat de lliure afiliació, en el context de la guerra es deia de «lliure afiliació frontpopulista», partit i sindicat compartiran nombrosos àmbits d'actuació sempre seguint les directrius del primer: des d'un comitè militar conjunt als consellers del govern de la Generalitat, passant per les capçaleres de nombrosos òrgans de premsa a l'actuació a tota una sèrie de comitès i organismes com per exemple el Socors Roig Internacional.

La UGT sempre es declararà «dignament representada» pel PSUC, esdevenint el seu «instrument sindical», en paraules de Joan Comorera. La problemàtica que pogués generar aquesta hegemonia comunista quedà soterrada en bona manera durant tota la guerra, els sectors nacionalistes que s'aixoplugaren a la UGT l'estiu de 1936 i els membres del sindicat que procedien dels sindicats del POUM serien els més crítics tal com es precisarà més endavant. Tal com s'ha fet esment aquesta situació generà força problemes amb la UGT d'Espanya, però de tota manera això no significà en cap moment que es qüestionés la identificació plena entre uns i altres, restant a nivell de significativa anècdota les crítiques que en la seva correspondència privada pogués fer un Serra Pàmies que es queixa del «predomini comunista fatal» o, en la mateixa línia, la queixa a l'Executiva Nacional del Sindicat Fabril i Tèxtil de Campdevàrol quan amenaça de passar-se en bloc a la CNT davant de l'estret control que del seu miler d'afiliats fan els 40 membres del partit de la localitat.

Així doncs aviat es crearien en el sí de les seccions de la UGT «cèdules del partit» amb la missió d'exercir el control de la direcció a la vegada que orientar als sindicats. Igualment cada cop esdevingué més necessari tenir el carnet del PSUC per a exercir càrrecs de responsabilitat a nivell sindical. No serà estrany que a mesura que avanci el conflicte i els lligams es consolidin es pugui tenir constància de que s'acabin produint expulsions de quadres de la UGT per no estar afiliats al partit. A Igualada es recomanava a finals de juny de 1937 que els dirigents del sindicat tinguessin una «obra comunista»; poc després el Sindicat d'Arts Blanques de la capital de l'Anoia establí que tots els afiliats que marxessin al front estaven obligats a afiliar-se al PSUC, i, per culminar aquest procés, el 29 de setembre s'establí que per a ser membre d'una junta directiva de sindicat era «convenient» pertànyer al partit. Altres exemples ens els proporcionarien els sindicats ugetistes de Badalona i de Manresa, del ram químic i metal·lúrgic respectivament, on tenim constància que en el primer 7 dels 11 membres de la seva junta eren membres del PSUC i en el segon ho eren 10 dels 14 dirigents.

No haurà d'estranyar doncs que a mesura que la guerra avançava la presència d'homes del sindicat en el Comitè Central del PSUC fos més manifesta. En el primer, d'estiu de 1936, en trobem a 7; en el segon emanat del Ple Ampliat del partit celebrat el febrer de 1937 en trobem a 8 i en el tercer creat a partir de la I Conferència Nacional celebrada el juliol de 1937 en trobarem un total de 12. S'ha de dir però que al contrari que succeïa per exemple en les relacions PSOE-UGT, quan el control del sindicat s'exercia amb un mimetisme

quasi total entre les direccions del partit i del sindicat, en el cas que ens ocupa -i en una línia més pròpia de la III Internacional- no hi haurà aquest mimetisme ni trobarem homes del partit al Secretariat Regional ugetista, l'esmentada «corretja de transmissió» era prou evident que no feia necessari el caure en aquests procediments.

Aquests serien els paràmetres fonamentals per a contextualitzar a aquest nivell l'extraordinari creixement que experimentà la UGT catalana a partir de l'estiu de 1936. Cal tenir present que una UGT que tot just devia agrupar a uns 200 sindicats abans de l'esclat bèl·lic, li hem comptabilitzat un total de 2.611 sindicats enquadrats durant la Guerra Civil, bona part d'ells ingressats durant el període juliol/ octubre de 1936. A nivell d'afiliació els resultats no seran menys espectaculars. El Secretariat mateix ja reclamava més de 435.000 afiliats per l'octubre de 1936, vora 600.000 durant la celebració del III Congrés i uns quants milers més al llarg de 1938; entenent tota xifra com a eina de propaganda s'ha intentat matisar aquestes xifres el més possible, arribant els càlculs pormenoritzats que hem realitzat a acceptar un sostre d'afiliació per a la UGT catalana de 486.000, xifra que si rebaixa notablement la donada per la direcció catalana no és gens menyspreable si tenim en compte quina era la població laboral catalana en aquells anys.

Igualment aquest creixement proporcionarà al sindicat una extensió territorial que mai fins aquell moment, ni de bon tros, havia assolit a Catalunya. Així ara serà una força present a totes les comarques del país, mentre el 1933 només era present a 17; a la vegada, els 79 municipis amb sindicat ugetista d'abans del Congrés del Walkyria el 1934 ara esdevindran 858, als qui caldria afegir 113 poblacions més sense aquella categoria. És a dir, prop d'un miler de localitats catalanes tindran entre 1936 i 1939 un sindicat de la UGT -gràcies sobretot als sindicats d'oficis diversos i de la FCTT que representaran un 44% del total-, xifres aquestes que per altra banda permetran assegurar una extensió territorial fins i tot més gran que l'assolida en aquells moments per la CNT. A la vegada que tota aquesta sèrie de transformacions havien de permetre a la UGT catalana penetrar en àmbits territorials i d'indústria on fins llavors la seva presència havia estat mínima; així, des de comarques com el Vallès Occidental i el Bages a sectors productius prou diversos comptaran durant aquest període d'una presència ugetista si més no considerable, i fins i tot en alguns casos hegemònica. Es evident, doncs, que la UGT de després del Dinou de Juliol tenia ben poc a veure amb la dels decennis d'esterilitat sindical anteriors a la Guerra Civil.

Com a resultat d'aquest fenomen -i per primer cop- la UGT esdevindria alternativa sindical a la fins llavors hegemònica CNT. L'estudi sobre la fàbrica Rivièr S.A. del ram metal·lúrgic ens aporta una bona mostra de la que podia haver estat la pauta dominant fins aquell moment: «La sindicació majoritària a les fàbriques era la cenetista. Malgrat tot s'hi trobaven nuclis de treballadors mercantils del despatx afiliats al CADCI i escassíssims a la UGT», fins i tot algun testimoni recorda que «hi havia molta malícia cap a la UGT (...) i els que s'apuntaven a la UGT de vegades eren amenaçats». Malgrat que actituds com aquestes persistirien el fet és que per primer cop en la seva història a Catalunya la UGT podia ser considerada una organització capdavantera en el moviment sindical del país.

ETAPES I CARACTERÍSTIQUES DEL CREIXEMENT

Per una millor periodificació d'aquest procés podem establir quatre etapes ben diferenciades. Una primera, que podria ser considerada com de prèvia, s'hauria de centrar en la primavera de 1936 just fins l'inici de la guerra, quan ja es produeix en els rengles de la UGT catalana -i en tot el moviment sindical- un notable creixement. Pel que fa a l'uguetisme aquest creixement es deu en bona part al fet que tota una sèrie d'organitzacions sindicals -bona part d'elles amb una llarga tradició organitzativa i de lluita sindical encara que d'adscripció neutra- ingressen al Secretariat com a ressò de les tendències unitàries, que també a nivell sindical afectaven a la societat catalana i que havien convertit a la UGT en l'eix on convergien una gran diversitat de forces sindicals d'inspiració marxista. Tot això malgrat la greu crisi interna que patia el sindicat des d'inicis d'any. Serveixi d'exemple el cas del Sindicat Tèxtil de Barcelona (UGT), que després de força anys de portar una vida organitzativa bastant marginal, malgrat la importància del sector econòmic que representa, experimentarà en aquests mesos un molt considerable increment d'afiliació:

Taula1

En bastants casos aquest increment es basa en retorns de bastants sindicats als rengles del Secretariat els quals ja havien pertangut a la UGT, ja que s'ha de tenir present que des d'octubre de 1934 fins el triomf electoral del Front Popular l'activitat sindical de la UGT, entre d'altres organitzacions, havia estat gairebé nul·la. Així es pot considerar que en aquest moment es tornava a partir de zero ja que les migrades forces ugetistes de l'any 1934 havien d'haver fet front, a part de l'esmentat forçat parèntesi, a la important davallada d'efectius

que representà l'escissió que portà al naixement de la Unió General de Sindicats Obrers de Catalunya, UGSOC. Si a aquests aspectes li afegim l'esmentada crisi que patia el sindicat així com el seu tradicional desgavell organitzatiu, es pot valorar que veritablement la UGT catalana estava reestructurant-se en un context ben difícil a nivell intern, situació que només planteja com a saldo positiu unes xifres d'afiliació cada cop més altes com a conseqüència de processos completament aliens a la pròpia dinàmica del sindicat.

Així doncs aquesta etapa començaria amb l'ingrés dels sindicats comunistes de la CGTU, molt febles a Catalunya, i acabaria amb l'ingrés de la Federació Obrera Sindical de la Indústria Gastronòmica, FOSIG, que encara que cronològicament correspongui a l'etapa següent, estaria en la línia dels processos citats amb anterioritat havent la guerra només «precipitat l'entrada ja preconitzada a la UGT», per a esdevenir en la Federació Gastronòmica del Secretariat, agrupant a uns 8.000 afiliats. El retorn dels sindicats de la UGSOC també s'hauria d'entendre en aquesta línia, malgrat que havia fracassat un pacte que permetés un ingrés col·lectiu es produí el retorn als rengles ugetistes de forma individualitzada -sindicat per sindicat- al declarar la seva executiva que «tenint en compte la marxa dels esdeveniments s'imposa la immediata unificació del proletariat». En el mes de maig el Sindicat de Paletes i Manobres de la UGSOC ja havia formalitzat el seu reingrés com a significació inequívoca que s'acceptava a la UGT com a eix on convergir les forces sindicals marxistes sense qüestionar programa i estatuts, tal com s'havia fet en el decurs dels mesos anteriors, a la vegada la UGT acceptava «canviar-los el carnet de franc». Aquest procés vindria a accentuar-se el mes següent quan els sindicats metal·lúrgics d'ambdues organitzacions assoleixin la seva fusió. L'existència de nombrosos comitès d'enllaç abans de l'esclat bèl·lic del 19 de juliol posa de relleu què aquest procés ja estava engegat i que lògicament l'inici de la guerra va provocar que en pocs dies els restants sindicats de la UGSOC formalitzessin la seva entrada a la UGT.

Una segona etapa estaria delimitada precisament pel 19 de juliol fins a l'octubre del mateix 1936, en el decurs de la qual es produirà un veritable allau de nous afiliats tant de caire individual com col·lectiu (es parlarà de 400.000 nous carnets fets en aquest període), empesos la immensa majoria dels primers pel Decret de Sindicació Obligatòria promulgat per la Generalitat l'agost del mateix any i essent els segons -sindicats autònoms sobretot- forçats per les circumstàncies a prendre la decisió d'ingressar en una de les dues centrals que estaven bipolaritzant el panorama sindical català d'aquells moments. Respecte a la importància de l'esmentat decret, que no feia més que reflectir la situació del

país, veiem paral·lelament la progressió d'afiliats durant aquells mesos del Sindicat Obrer de Sant Feliu i del Sindicat de Dibuixants Professionals de Barcelona a partir del seu llibres de registre de socis:

Taula2

S'ha de tenir present al respecte que a partir d'un mostreig realitzat sobre 335 sindicats que ja existien abans de l'inici de la Guerra Civil, la major part d'ells com a sindicats autònoms, es produeix en els seus rengles una multiplicació per 2,3 de la seva afiliació, passant concretament els esmentats sindicats de comptabilitzar 56.915 afiliats abans del Dinou de Juliol a un total de 130.927 pocs mesos després. Altres fonts no farien res més que confirmar aquests plantejaments; així dels 42 afiliats del Sindicat de l'Ensenyament i Professions Liberals de Figueres dels quals disposem, a partir de les seves fitxes personals, la seva data d'ingrés a la UGT, 23 ho farien en aquestes primeres setmanes, només 1 estava afiliat des d'abans de l'inici de la guerra (FETE), 13 ingressarien en el primer trimestre de 1937 i la resta en el decurs dels mesos següents del mateix any. Un altre i darrer exemple, en aquest cas d'afiliats a diversos sindicats de la Federació Local d'Igualada (fabril, pell, banca, FNEC i edificació) encara és més il·lustratiu; la gràfica resultant d'aquestes fitxes no deixaria cap tipus de dubte al respecte:

Taula3

Si intentem fer en aquest sentit un esforç de quantificació per a tot el Secretariat, seguiríem corroborant tot l'exposat. Si en total disposem de la data d'afiliació de 1.874 sindicats, un 72% respecte del total de sindicats del Secretariat localitzats, en aquesta etapa ingressarien 1.055, bastant més de la meitat. Serà en aquests moments quan es produirà l'ingrés de nombrosos sindicats autònoms sobre els quals ja feia mesos que es feia pressió mitjançant una forta campanya vers aconseguir la seva adhesió a la CNT o a la UGT, «Continuem la croada, no ha de quedar rastre dels sindicats autònoms» es podia llegir al respecte a «Treball» en el seu exemplar del darrer dia d'agost de 1936.

Un altre aspecte que havia forçosament de provocar la nova situació que es vivia seria la manca d'ideologització en la decisió que van haver de prendre desenes de milers de no afiliats vers una central sindical o una altra, així com també desenes de sindicats fins llavors autònoms. A l'esmentat òrgan del PSUC, llavors també en funcions de portaveu ugetista, del 29 d'agost es podia llegir: «Ni un sol obrer sense sindicar», proclamant-se tot seguit la «lluita contra tot individu

inorganitzat»; igualment també s'havia de produir l'ingrés de nombrosos sindicats de recent creació i de nombroses associacions, agrupacions i col·legis professionals, els quals s'aixoplugaran sota les sigles de la UGT davant del procés de transformació de la societat que l'estiu de 1936 s'estava iniciant. Aquesta autèntica riuada la podem donar per acabada a finals d'octubre quan la major part de la població laboral ja ha estat sindicada.

Serà aquest el moment en què també ingressaran a la UGT els sindicats de la Federació Obrera d'Unitat Sindical, FOUS, dependent del POUM. Aquesta plataforma sindical tenia els seus orígens en els sindicats del BOC que havien estat expulsats de la CNT anys enrera, no s'ha d'oblidar que al llarg de l'etapa republicana havien estat aquests sindicats i no la UGT la força sindical d'inspiració marxista més important. A principis de maig convocaren un pretès Congrés d'Unitat Sindical del qual nasqué la FOUS amb la pretesa voluntat d'esdevenir una plataforma d'unitat sindical on convergissin tant els sindicats marxistes, anarcosindicalistes com els autònoms. Però aquesta voluntat no aconseguí el seu propòsit tant per ser vistos per la UGT i la CNT com un sindicat rival i no un organisme on convergir-hi, així com per la dinàmica bipolaritzadora que s'engegà a nivell sindical a partir del Dinou de Juliol.

Així doncs els sindicats de la FOUS hagueren de deixar de banda el seu objectiu inicial i optar per ingressar en una de les dues grans centrals del moment. Malgrat declarar-se més propers als plantejaments confederals els sindicats del POUM optaren per la UGT amb una clara voluntat «entrista», és a dir, optaven en aquest sindicat -que tot sovint en els seus òrgans de premsa qualificaven que estava en mans d'una direcció reformista dependent del PSUC que li imposava uns plantejaments antirevolucionaris- per a radicalitzar-lo i donar-li un caire revolucionari que li negaven. De tota manera aquesta actuació es trobà amb dos frens molt clars. Per una banda l'enorme allau d'afiliats que rebia el sindicat en aquell moment i que minimitzà l'aportació de la FOUS, i per altra banda els obstacles que posà l'equip dirigent del Secretariat a tot intent dels homes del POUM a fer-se amb espais de poder en el sindicat. En aquest sentit cal remarcar que ja molt abans de les conegudes jornades de maig de 1937 els pumistes eren depurats en els rengles de la UGT.

L'inici d'aquest fenomen el podem datar a principis de desembre de 1936, és a dir que quan s'arribi als Fets de Maig ben pocs sindicats estaran controlats per homes procedents de l'antiga FOUS. Ells serien els ugetistes derrotats com a conseqüència del desenllaç d'aquests esdeveniments, ja que si bé és obvi que la

UGT quedà en el bàndol dels vencedors també és obvi, encara que tot sovint es menystingui que en les jornades de maig també hi haurien ugetistes derrotats: eren els homes de la FOUS, aquells que s'havien mostrat més crítics des dels rengles de la UGT a la dependència d'aquesta del PSUC.

El tercer període comprendria des de novembre/ desembre de 1936 fins el primer trimestre de 1937. Si es compara el volum d'ingressos dels dos darrers mesos de 1936 amb els dels dos immediatament anteriors s'aprecia que la davallada és ben clara: 667 ingressos entre setembre i octubre per només 126 per novembre-desembre, senyal inequívoca que la «febre sindicatòria», com es deia llavors, ja havia cobert la major part del camí a recórrer; essent per altra banda els ingressos del període gener-març de 1937 sobretot desdoblaments de sindicats d'oficis diversos, no tractant-se doncs exactament de nous ingressos - encara que a nivell estadístic així s'hagi de reflectir-, desdoblaments en especial deguts a la formació de desenes de sindicats de treballadors de la terra a partir de la presència majoritària de camperols en els sindicats d'oficis diversos que a nivell rural s'havien constituït per tot Catalunya.

Finalment s'hauria de fer esment a una darrera i quarta etapa, que amb ingressos molt més puntuals i sobretot molt menys quantiosos, es mantindrà encara que de forma decreixent fins els primers mesos de 1938: així el Secretariat, si havia informat de 5.265 nous afiliats pel primer trimestre de 1937, ja només ho faria per 926 pel segon, trobant les darreres notificacions al respecte a «Las Noticias» del 17 de novembre de 1937 quan encara s'informa de l'ingrés de 19 sindicats amb 3.633 treballadors, la major part d'ells del ram tèxtil, així com també en el mateix diari del primer dia de l'any 1938 al incloure una relació de 33 sindicats amb 6.116 nous treballadors afiliats, del ram pesquer i del fabril i tèxtil, tractant-se de les dues darreres informacions que al respecte es disposen; ja que si bé les actes de la Comissió Executiva Nacional seguiran donant d'alta sindicats durant tot el 1938 i fins i tot en els primers dies de 1939, es tracta de seccions ja ingressades feia temps i que encara tenien per regularitzar la seva situació amb els màxims organismes de la UGT d'Espanya.

Resumint en xifres aquesta distribució en etapes tindríem el resultat del quadre següent, partint del coneixement de la data d'ingrés de la ja esmentada xifra d'un 72% dels 2.613 sindicats que agrupà el Secretariat durant la Guerra Civil, és a dir 1.874 sindicats. Havent-se de tenir en compte que molts sindicats que consten en la primera columna com ingressats abans del 19 de Juliol no s'haurien de considerar en la seva totalitat sota aquest concepte ja que molts d'ells eren sindicats que havien pertangut a la UGT en períodes anteriors i que

feien constar aquella data i no la del seu efectiu ingrés, o reingrés, que es produí amb tota seguretat durant les setmanes immediatament posteriors a l'inici de la guerra. De totes formes i precisions a part el resultat no deixa de ser clarificador al respecte:

Taula4

Pel que fa referència als mecanismes d'ingrés i les condicions en les quals es produeix aquest en els rengles del Secretariat trobem molts matisos al trobar-se notables diferències al respecte, sobretot quan la força sindical a ingressar té un pes específic important per la seva història o força numèrica. Habitualment la votació en assemblea extraordinària serà el mecanisme mitjançant el qual els afiliats d'un sindicat o els membres d'una associació professional decidiran la seva adhesió a una central o a l'altra. Si comparem amb el nombre d'assemblees realitzades, disposem de poques dades sobre el seu contingut i els seus resultats, sempre significatius tant per la data de la seva celebració com pel volum d'afiliats que hi participen així com lògicament pels seus resultats, a la vegada que es posa de relleu quins col·lectius restaven per sindicalar i no es trobaven enquadrats fins aquell moment en cap de les dues grans centrals sindicals. Normalment l'ingrés no tenia res d'acte de fe vers una ideologia o sigles determinades, ja que cal entendre que es tractava senzillament d'una mesura conjuntural davant quina havia esdevingut la situació del país; així per exemple el barceloní Sindicat Obrer de Joieria i Argenteria davant «la conveniència de ingressar en una organizació obrera important» liquida en una acta de set línies la seva decisió d'ingressar a la UGT «Por aclamación y por una gran mayoría», fent constar com argument que «es la (...) que ofrece la máxima garantía». Gens ideològica serà tampoc l'acta de la Unió d'Obrers del Camp, Arts i Oficis de Vilaseca que recull la seva decisió d'ingressar a la UGT:

«En reunión general extraordinaria celebrada el 3 de agosto, para tratar de ingresar a una de las dos sindicales UGT y CNT propone el presidente pasar a la votación, echa (sic) la votación se pasa a ingresar a la UGT por tener mayoría de votos, el presidente dice que si están conformes en la elección y todos dicen que si, y sin nada mas (sic) que tratar se levanta la reunión a las 11 de la noche».

A aquest respecte podem tornar al ja utilitzat exemple de les fàbriques Rivière S.A. que ens torna a donar el testimoni d'un treballador que va viure aquest procés: «el 90% dels empleats tant se'ls donava pel CADCI, com la CNT com la UGT». El cas dels contramestres de la indústria tèxtil agrupats en un sindicat autònom professional, «El Radium», és prou significatiu; durant l'etapa republicana havien estat desqualificats tant per ugetistes com per confederals al

ser considerats una «aristocràcia obrera», per a passar ara ambdues centrals a intentar incloure'ls en els seus rengles. Així els cenetistes havien afirmat el 1931 al seu respecte que sempre «habían traicionado las reivindicaciones de los pobres tejedores» per a ser l'any següent qualificats de «grocs» i d'actuar en concomitància amb les autoritats i la burgesia al ser un sindicat d'«intelectuales con espíritu aburguesado»; igualment els ugetistes s'havien manifestat en una línia similar, així davant la vaga que protagonitzaren els contramestres entre maig i agost de 1934 foren qualificats per Vidal Rossell d'«antiproletaris (...) seguint la seva eterna tradició». Malgrat tots aquests qualificatius «El Radium» seria ben rebut a ambdues centrals ja que arribats l'estiu de 1936, sense gaire entusiasme segons ens explica un antic militant, perdria el seu caire autònom per a ingressar majoritàriament a la CNT (menys la secció de Terrassa que ho faria a la UGT), encara que la seva anàlisi és prou clarificadora, essent a la vegada extrapolable per a altres sindicats de la mateixa condició:

«Dies després d'haver esclatat la rebel·lió militar, les organitzacions sindicals UGT i la CNT varen prendre l'acord, conjuntament, d'obligar tots els sindicats independents (...) i tots els col·lectius de caràcter sindical, a integrar-se a qualsevol de les dues organitzacions d'acord amb la lliure decisió dels seus afiliats, acord que de fet obligava «El Radium» a perdre la seva condició d'organització sindical independent que d'ençà la seva fundació sempre havia defensat i que els afiliats volien continuar mantenint, cosa que no fou possible a causa de la pressió exercida pels dirigents de la CNT perquè s'integrés a la seva organització amenaçant amb la creació d'un sindicat propi, fet que en aquelles circumstàncies hauria significat un enfrontament que calia evitar. Es preferí acceptar la integració de «El Radium» a la CNT malgrat que la majoria dels afiliats no compartien ni els seus ideals ni els seus procediments».

Un cas d'especial importància és el que afectà a la nombrosa i important Federació Local de Sabadell, caracteritzada per una gran «coherència i disciplina» i per una taxa d'afiliació altíssima en relació a la població activa de la ciutat, al voltant del 70%; federació que a la vegada editava el setmanari «Vertical» amb una tirada de 3.500 exemplars; per a decidir quina havia de ser la seva opció sindical la federació sabadellenca realitzà un plebiscit el 22 d'agost, que va requerir la instal·lació de vuit meses de votació per tota la població i que donà com a resultat una àmplia majoria de vots favorable a ingressar a la UGT: 10.839 vots davant dels 956 favorables a fer-ho a la CNT, en aquest cas és ben evident el procés d'apropament al marxisme que de la mà de Josep Moix havien experimentat els sindicats de la federació des de la seva sortida de la CNT no gaires anys enrera. En altres processos la majoria seria més ajustada com és el cas de l'Associació de Funcionaris Municipals de Barcelona: 992 vots per la UGT i 772 per la CNT. En altres casos la decisió es prendrà per unanimitat, com així

ho va fer el Col·legi d'Agents Comercials de Barcelona, i en altres només s'indica que l'ingrés es realitzà per simple majoria, com per exemple el Sindicat de Paletes de Tarragona. Sovint l'ingrés es produïa paral·lelament a la constitució del sindicat: l'Associació de Treballadors de la Universitat fou creada el 12 d'agost de 1936 per a ingressar a la UGT en el decurs del mateix acte. Altres com el CADCI entraran sense cap tipus de votació, senzillament per aclamació i trigant un any a convocar una assemblea que revalidés la decisió presa en els primers moments de la guerra.

També el cas del Bages és representatiu al respecte a la vegada que adquirirà gran importància en el devenir del Secretariat. A la ciutat de Manresa la CNT era quasi hegemònica en el metall i la fusta, superant també d'una manera àmplia a la UGT en el tèxtil (5.000 afiliats de la CNT per 110 de la UGT) i d'una manera més ajustada en la goma (254 per 196) i la construcció (200 per 160) per a un total de 6.254 afiliats per la CNT i 466 per la UGT. Al formar-se els Sindicats d'Oposició l'estiu de 1933 els sindicats del Bages els hi faran costat d'una forma majoritària, i a partir d'aquest moment no deixaran de créixer fins l'any 1936, a la vegada que la CNT paral·lelament anava perdent força: «es pot afirmar que els Sindicats d'Oposició eren majoritaris respecte als de la CNT en gairebé el doble a les comarques del Bages i del Berguedà». Quan entre l'agost i setembre de 1936 aquests Sindicats d'Oposició decideixin ingressar a la UGT, amb 3.165 vots favorables davant dels 449 partidaris de fer-ho a la CNT, transformaran la petita UGT del període anterior, d'escassament un miler d'afiliats (construcció, ferroviaris i goma), que ja llavors agrupava a uns 5.000 afiliats en la primera força sindical de la ciutat i de la comarca al multiplicar-se l'afiliació per dos; amb, només a Manresa, 27 sindicats i vora 13.000 afiliats, amb nova seu a l'antic convent de Sant Francesc.

S'ha de considerar, per entendre millor el que significà aquest impuls, que en el primer Comitè Revolucionari format a Manresa després dels fets de juliol de 1936 els Sindicats d'Oposició eren la força majoritària amb 3 representants dels 9 totals. Cal afegir que l'ingrés a la UGT d'aquests sindicats arrossegà a tota una sèrie de sindicats autònoms i professionals a prendre la mateixa decisió, acabant d'enfortir notablement a la UGT a la ciutat i de retruc a la comarca.

Un cop s'havia decidit l'entrada a la UGT s'havien d'enviar, per part de les juntes dels sindicats ingressats, al Secretariat dues còpies de l'acta de la reunió en la qual es decidí l'ingrés, dues còpies dels estatuts i una petició d'ingrés adreçada a la direcció ugetista. Tot seguit, en principi, s'havien de formar juntes mixtes, tot donant-se per suposat que acceptaven els estatuts i l'orientació de la

UGT, que tenien com a missió adaptar els reglaments interns dels recent ingressats a la nova situació. S'ha de matisar però que aquest ordenament en el moment de la veritat seria força flexible i que tant en la UGT com en la CNT nombrosos sindicats, malgrat el seu ingrés formal, seguiran mantenint una vida autònoma reduint-se la seva dependència orgànica a la «capçalera i al segell» com testifica Jaume Marqués pel cas d'«El Radium» en el si de la CNT o bé el CADCI, entre d'altres, en la UGT. El mateix Fronjosà aconsellarà als sindicats ja constituïts -i que per tant ja tinguessin estatuts i carnets- i que desitgessin ingressar a la UGT que de moment es limitessin a «no rectificar res» limitant-se a afegir el timbre de la UGT als seus impresos mentre feien arribar a la direcció ugetista les còpies dels seus estatuts així com l'acte d'adhesió de l'assemblea en la qual es va decidir l'ingrés; és a dir era possible fins i tot un «ingrés per correu» sense gaires implicacions de cap tipus al respecte.

UN SINDICAT DE BURGESOS?

Una pregunta cabdal per entendre aquest procés és intentar analitzar qui forma part d'aquest allau de nous afiliats, per què escullen la UGT? La visió tradicional respon a aquestes dues preguntes afirmant que la majoria de nouvinguts al sindicat són «burgesos, políticament hostils» o bé «empleats administratius i moderats» (Semprún-Maura) o «atemorizadas personas de clase media que buscaban la afiliación sindical con el fin de salvarse del terror rojo» (Payne). Pi Sunyer afegeix que la majoria dels nouvinguts procedien del descontent que provocava la CNT amb els seus «abusos, arbitrariedades y atropellos cometidos por los confederados» justificat per l'autor per la «irresponsabilitat dels dirigents», oblidant però a l'afirmar la pèrdua de «prestigi i seguidors» per part de la CNT que ambdues centrals experimentaren un gran creixement -més notable l'ugetista al partir de bases més febles- encertant, això sí, en que uns ingressaren per «convicció i altres per conveniència». O sigui, segons aquestes interpretacions, gairebé només «colls blancs» i «burgesos atemorits».

Sense negar completament aquesta tesi, ja s'ha posat l'èmfasi en el fet de que l'elecció d'una determinada opció sindical l'estiu de 1936 no era en la seva immensa majoria conseqüència d'una determinada adscripció ideològica, s'han de tenir en compte altres factors per entendre com la UGT arribà a enquadrar a gairebé mig milió de treballadors catalans. És inqüestionable que la política d'ordre i compliment de les directrius governamentals i la defensa dels interessos de la petita burgesia urbana i rural (els Gremis i Entitats de Petits Comerciants

Industrials, GEPCI, i l'oposició a les col·lectivitzacions agrícoles en són una mostra evident) portada a terme tant per la UGT com pel PSUC, va atraure a un ampli ventall de professionals, funcionaris, tècnics, etc. als seus rengles, molts d'ells espantats davant dels excessos revolucionaris dels anarco-sindicalistes. També és cert que la tàctica portada a terme per la CNT durant l'etapa republicana havia desencisat, i en conseqüència alliberat, a una part considerable de la classe obrera catalana, que o bé es trobava sense afiliar o bé dins del poderós sindicalisme autònom del moment. I en bona part seran aquests treballadors els qui nodriran d'efectius l'espectacular creixement ugetista del moment. Si a aquests contingents hi afegim la quota del sindicalisme d'oposició i dels sindicats escindits de la CNT durant els anys anteriors, tindrem un volum considerable dels nous afiliats, bona part dels quals es pot considerar que no donen el primer pas dins del moviment obrer organitzat. Altres testimonis, com el del militant nacionalista Manuel Cruells, ens parlarà de la convergència a la UGT de «molts catalanistes o simplement catalans» que reaccionaven davant el caire anticatalà, que, afirma, tenia el procés revolucionari encetat l'estiu de 1936, sobretot en els seus inicis, caire que ell atribueix al fet de ser la CNT la força hegemònica, encara que es tractava d'una evident contradicció a l'anar a militar a una organització que «(...) al cap i a la fi, depèn d'una central madrilenya que no es caracteritzava precisament per la comprensió dels problemes catalans»; en aquesta línia hauríem d'entendre l'ingrés a la UGT de la FNEC, el CADCI i l'Associació de Funcionaris de la Generalitat, entre d'altres.

Aquest ingrés de sindicats nacionalistes en el sí de la UGT hauria de provocar tot un seguit de polèmiques de les que el sindicat no es deslliurà fins l'estiu de l'any 1937. La incomoditat que sentien aquells en pertànyer a un sindicat que com es deia llavors tenia un «pòsit de centralisme» i que a la vegada feia i executava la política del PSUC, en tant i en els seus rengles aquesta afiliació era minoritària, determinà que ressuscités l'opció a crear una «tercera central sindical catalana». Aquesta havia de tenir com a eix al CADCI, no seria fins després d'un llarg i tens procés quan els diversos sindicats d'aquest caire decidiren romandre a la UGT i descartar l'esmentada opció que era impulsada des de les pàgines de «La Humanitat» i «Som».

Així doncs cal afirmar que la sindicació de la societat portà als rengles de la UGT homes i dones de tota mena, d'origen polític-social ben diversos i que optaren pel sindicat marxista per condicionants ben diversos, entre els quals - s'ha d'insistir- la ideologia no era sempre el factor determinant, però a la vegada també s'ha d'afirmar que desenes de milers d'aquests nous afiliats no donaven els seus primers passos sindicalment parlant al procedir de tradicions sindicals

diferents de la ugetista, des de la nacionalista representada pel CADCI, fins l'anarco-sindicalista representada per tots aquells sindicats que en constant degoteig havien anant abandonant la CNT des de 1932, sense oblidar que la UGT també esdevindria l'organització on havien d'acabar convergint els sindicats que havien depès del BOC, amb tradició i implantació a força zones del país; són doncs tots aquests afiliats ugetistes burgesos i classes mitges atemorides per la revolució?

S'ha de pensar que, encara que sigui difícil fer un acurat estudi quantitatiu al respecte, no menys de 150.000 nous afiliats a la UGT provindrien d'aquestes tres procedències, diverses però que impliquen un grau d'activitat sindical previ que tot sovint se li ha negat a la UGT. Serveixin com a exemple els 8.000 afiliats a la FOSIG, els 40.000 afiliats de la FOUS, els 12.000 de la Federació Local de Sindicats de Sabadell, els 20.000 del CADCI a l'esclatar la guerra, o bé els diversos Sindicats d'Oposició no retornats a la CNT en el Congrés de Saragossa de maig de 1936 (com sí ho varen fer Valls i Mataró), essent per exemple molt important en aquest sentit l'aportació que representaran els Sindicats d'Oposició del Bages tal com ja hem vist. La importància d'aquestes aportacions es reflecteix en el moment de traspasar en un mapa les xifres d'afiliació de la UGT un cop relacionades amb el total de la població comarcal, el resultat és prou clarificador: on el Secretariat assoleix percentatges més alts és precisament on s'ha rebut en massa l'ingrés dels esmentats sindicats, així tant en el Vallès Occidental com en el Bages s'assolirà un 26% de població comarcal afiliada a la UGT i al Segrià (on hi havia bona part de la força de la FOUS) un 22%, si a aquestes comarques li afegim aquelles on la UGT sempre havia tingut una sòlida base com el Baix Camp (21%) i el Baix Ebre (19%), i dues on es concentra una part important de la indústria catalana com el Barcelonès (18%) i el Baix Llobregat (19%) ja tindrem el mapa de les zones de major implantació ugetista entre 1936 i 1939, i sens dubte no és la causalitat sinó les raons esmentades el que determina un mapa d'aquestes característiques.

El següent quadre sobre l'origen polític i sindical d'unes desenes d'afiliats al Secretariat de tres poblacions ben disperses en el mapa català, realitzat a partir d'informació força variada, posa de manifest la diversitat de l'origen de l'afiliació ugetista del període, amb un pes significatiu -no podia ser d'una altra manera-, de les que eren les forces políticament i sindical majoritàries a Catalunya abans de l'inici del conflicte bèl·lic:

Taula5

LES XIFRES

En traduir aquest creixement en xifres ens trobem amb dues limitacions; la primera provindria de la manca d'uns cens detallat, cosa que el Secretariat fou incapaç de realitzar durant tota la Guerra Civil, i en segon lloc el fet de que les xifres d'afiliació seran emprades durant aquest període com a arma de propaganda per a donar suport i justificar parcel·les de poder i anhels d'hegemonia, «Falç i Martell» es referirà al respecte el primer de maig de 1937 tot afirmant que «seguimos discutiendo para ver y justificar qué central sindical, (...), tiene mayor cifra de afiliados para hacer prevalecer el número como arma de ataque». Així les xifres oficials d'afiliació que segueixen, proporcionades pel propi sindicat, han de ser tractades amb tota precaució:

Taula6

La xifra final de més de 600.000 afiliats és especialment difícil d'acceptar, una xifra a la què ja s'aproxima força la donada el novembre de 1937 durant el III Congrés. Sobretot si es considera que la població activa de Catalunya en aquell moment era de poc més d'un milió de treballadors. Aquesta relació però permet apreciar si més no el ritme de creixement de l'organització plantejat en aquest mateix capítol. La xifra d'afiliats de la UGT a l'inici del conflicte és ja per ella mateixa objecte de controvèrsia oscil·lant entre els escassos 26.000 afiliats que declarava Rafael Vidiella a «Claridad» als inflats 120.000 que tant el dirigent manresà Marcel·lí Font com Antoni Sesé declaren, i fins i tot els 150.000 que Del Barrio utilitza davant García Oliver en la reunió que ugetistes i confederals tingueren el 20 de juliol; i es que durant tots aquests anys hi hagué una autèntica lluita per part de la direcció de la UGT catalana per a intentar demostrar que les seves xifres d'afiliació no es devien només a la sindicació obligatòria sinó que el sindicat ja era una organització de masses abans del 19 de juliol; al respecte el secretari de la Federació Local de Barcelona Francisco Jiménez arribarà a afirmar davant d'un Ple de Sindicats que cal «lluitar» contra tots aquells que neguessin els 100.000 afiliats que es pretenia que la UGT tingués abans de l'inici de la guerra. La UGT de Catalunya havia de tenir poc més de 40.000 afiliats la primavera de 1936, ja que malgrat el creixement experimentat des de finals de l'any anterior sobretot en el rams fabril i tèxtil (amb el reforç dels sindicats del Partit Sindicalista l'any 1935) i amb l'ingrés de la CGTU, aquests no considerem que haguessin servit ni tant sols per a cobrir el buit deixat l'any 1934 pels sindicats afins a la USC.

Si enfoquem aquestes dades des d'un altre punt de vista, en el del nombre de sindicats afectes al Secretariat, el resultat no deixarà de ser igualment espectacular. Dels poc més de 200 sindicats que tindria la UGT catalana el 1934, similar per altra banda als que podia tenir el juny/ juliol de 1936, es passaria a una xifra màxima de 2.613 el 1938, és a dir, la quantitat s'havia multiplicat per més de deu. D'aquest total s'han de destacar els sindicats de treballadors de la terra (707) i els d'oficis diversos (432), els qui conjuntament venen a agrupar al 43% dels sindicats adscrits al Secretariat del període, essent seguits a força distància pels fabrils i tèxtils amb 204 sindicats, l'edificació amb 170 i el transport terrestre amb 105; encara que s'ha de tenir en compte que una relació d'aquest tipus menysté als sindicats fortament centralitzats com el bancari, el mercantil o bé el ferroviari.

Davant de la impossibilitat d'acceptar les exposades xifres oficials d'afiliació ha calgut estudiar aquest aspecte de l'evolució del sindicat d'una forma el més detallada possible, estudi que ens ha acabat portant a reduir en una cinquena part les estimacions màximes del Secretariat, ja que la xifra més optimista a acceptar a aquest respecte seria sempre inferior al mig milió d'afiliats, concretament hem calculat 486.000 ugetistes, malgrat que la comptabilització de les xifres oficials dels 2.237 sindicats dels qui disposem dades d'afiliació (un 86% del total de sindicats) ja ens donava una suma superior a la xifra esmentada, en concret de 488.652 afiliats; de totes formes la xifra que dono com a total després de l'estudi realitzat crec que és per si sola prou significativa per a demostrar a bastament la força assolida pel sindicat ugetista durant la Guerra Civil.

En conseqüència, la CNT que a Catalunya sempre havia superat àmpliament a la UGT veurà seriosament amenaçada la seva hegemonia. Amb l'esclat de la guerra les xifres en converteixen, més que mai, -tal com hem vist- en una eina de propaganda per a demostrar la superioritat d'uns sobre la central rival fent difícil una comparació amb fonament de la força d'un sindicat amb l'altre. La «Solidaridad Obrera» del 10 d'octubre de 1936 dona la xifra de 360.977 d'afiliats confederals en un moment en el qual la UGT ja reclama pels seus rengles més de 400.000. En el Congrés Regional de la CNT celebrat el març de 1937 s'arribarà al paroxisme a l'hora de parlar de xifres d'afiliació, inclús afirmant-se tenir més afiliats que la suma de tots els sectors productius de l'economia catalana: «La Noche» parlarà d'1.200.000 afiliats i «La Soli» de 954.547, el mateix Comitè Regional arrodonirà aquesta última xifra parlant d'un milió durant el citat congrés, «Tierra y Libertad» insistiria en la mateixa línia aportant la data d'estar enquadrats aquests afiliats en 583 sindicats; una informació més fiable

que aquesta seria un document intern de la CNT, l'escrutini que es va fer en el Ple de Sindicats i federacions per a escollir secretari interí del seu Comitè Regional, del juny de 1937 i que ens dóna un total de 533.686 vots emesos pels seus afiliats.

Precisament quan s'estan fent públiques les citades i exagerades xifres en el Congrés Regional confederal la UGT reclamarà per primer cop la supremacia entre el moviment obrer català, manifestant els seus dirigents que s'havia posat punt i final a la tradicional hegemonia anarquista. Josep Del Barrio en la Primera Conferència Nacional del PSUC el juliol de 1937 rubricarà aquesta afirmació proclamant el mig milió d'afiliats per a la UGT acceptant què «lo restante del proletariado està en la CNT», acceptant en conseqüència -aproximadament- les xifres que la CNT reconeixia per l'estiu de 1937, ja que afegint l'afiliació de la Unió de Rabassaires ens aproparíem al total de la població activa catalana del moment. Així malgrat que la quantificació exacta del volum de les dues afiliacions no sigui possible s'ha d'acceptar la declaració de Joan Comorera en el sentit de que «s'havia acabat l'hegemonia anarquista a Catalunya», una situació d'equilibri seria la més adequada amb repartiment també dels sectors productius del país tal com es veurà més endavant.

L'EXTENSIÓ TERRITORIAL

Una important conseqüència d'aquest allau de nous afiliats es que va permetre assolir a la UGT una extensió territorial que no havia tingut mai abans a terres catalanes. Tant les poques dades del període anterior a la guerra que de la UGT es coneixen, com els documentats estudis d'història local que ens han aportat informació sobre municipis i poblacions concretes ens permeten corroborar la tesi de l'extensió de la UGT sobre comarques i localitats autènticament verges pel que fa a implantació sindical ugetista. El treball sobre el Penedès ens diu que «la UGT devia tenir anteriorment al 18 de juliol molt poca implantació», per acabar tenint 24 sindicats i 4.000 afiliats, de La Bisbal d'Empordà sabem que «va restar sense força fins la sindicació obligatòria», a Terrassa tenia una «existència nominal», a Figueres era «minoritària» i de Valls on arribaria a tenir òrgan de premsa propi sabem que «en esclatar la Guerra Civil (...), era pràcticament estranya (...) i la seva influència gairebé imperceptible»; la major part de treballs d'història local realitzats respecte la Guerra Civil no farien res més que seguir aportant dades en aquest sentit (Granollers, L'Hospitalet del Llobregat...). A partir d'aquestes quasi inexistent bases, als nuclis rurals es formarien desenes de sindicats d'oficis diversos, en no poder-se formar sindicats

de ram en haver-hi pocs afiliats. Als municipis de més habitants, sobretot les capitals de comarca, es formaran àmplies federacions locals on hi tindran cabuda totes les seccions d'indústria necessàries.

En conseqüència la UGT tindrà presència ja l'estiu de 1936 en les 38 comarques del país, mentre el 1933 només era present a 17, representació que un any després en el II Congrés del Secretariat s'havia ampliat a 28; pel que fa a les localitats on la UGT va arribar a tenir representació seria el 80% dels municipis de Catalunya, és a dir 858 sobre un total de 1.070 existents llavors a Catalunya, 858 municipis als que s'haurien d'afegir 113 poblacions més que no tenien categoria de municipi, en total doncs vora un miler de localitats catalanes on la UGT tenia com a mínim un sindicat; si ho comparem amb els 30 municipis en els que estava representada el 1933 i els 79 on era present un any després, apreciarem encara millor aquest enorme salt quantitatiu.

Així el Secretariat va haver de fer l'estiu de 1936 -ajudat per la sindicació obligatòria-, quasi partint de zero a moltes àrees, una àmplia campanya de propaganda i extensió territorial que li va permetre assolir ràpidament l'esmentada extensió per totes les contrades catalanes a un ritme vertiginós. A les comarques gironines, per exemple, que des del naixement de la UGT fins vigílies de la Guerra Civil només s'havien creat sindicats a 36 localitats ara s'assolirà una presència a 194 municipis i poblacions amb un total de més de 400 sindicats. En alguns d'aquests casos, en zones industrials com el Vallès Occidental o el Bages, serà fonamental l'ingrés a la UGT, tal com ja s'ha constatat, de sindicats amb un gran pes específic en el seu àmbit d'actuació, o bé els sindicats que havien estat lligats al BOC i ara es trobaven a la FOUS pel cas de la ciutat i província de Lleida, el mateix Benavides accepta la xifra de 18.000 nous ugetistes procedents de la capital del Segrià, havent-se de tenir en compte al respecte que abans d'esclatat el conflicte l'afiliació ugetista a aquesta ciutat superava escassament els 1.500 afiliats, quan a nivell provincial la FOUS aportà una notable quantitat de sindicats agraris enquadrats en la Unió Provincial Agrària que segons el Cens Electoral Social de l'any 1936 incloïa seccions a 31 localitats amb més de dos milers d'afiliats. Aquests aspectes concrets no s'han de menysprear ja que són fonamentals per entendre la fesomia que adquirirà la UGT al llarg de la Guerra Civil.

L'esmentada extensió territorial de la UGT no serà uniforme ja que hi haurà comarques que fins el mateix 1937 no presentaran un grau de presència ugetista notable, cal pensar que el retard vindrà donat per la impossibilitat de les febles estructures organitzatives del sindicat a respondre a totes les sol·licituds

d'afiliació, a la vegada que la seva burocràcia era incapaç d'arribar a totes les comarques amb el seu aparell de propaganda i captació. El volum de mítings que realitza l'organització en aquests primers moments de la guerra és excepcional. Aquests actes serviran d'una manera uniforme com a plataformes per a estendre la UGT i captar afiliats, formant paral·lelament sindicats que ingressen automàticament; així en uns pocs dies tota una comarca podia «entrar» a la UGT. En conseqüència i sobretot per a les zones rurals on la UGT tenia una presència feble o nul·la, les altes dels sindicats d'una mateixa comarca arribaran al Secretariat conjuntament, podent-se parlar d'afiliacions massives i col·lectives en determinats casos; en bona part seran sindicats d'oficis diversos o bé agrícoles, confonent-se sovint ambdós. Són en definitiva sindicats d'àmbit local on s'agrupen totes les professions amb un pes més gran dels de caire agrícola, encara que el Secretariat el gener de 1937 donés instruccions en el sentit que tots aquells sindicats d'oficis diversos que tinguessin més de deu agricultors es desdoblessin en un sindicat d'oficis diversos i en un altre de treballadors de la terra.

Si considerem les federacions locals que constituïria la UGT durant la guerra, o sigui aquelles poblacions on hi havia dos o més sindicats, podem concloure -negativant el mapa resultant- que l'extensió territorial que ens ocupa es va deure sobretot a aquests dos tipus de sindicats. Així dels 2.613 sindicats que per al període 1936-1939 hem pogut comptabilitzar a la UGT, 707 seran de treballadors de la terra i 432 d'oficis diversos, un 27% i 17% respectivament, o sigui gairebé la meitat dels sindicats depenents del Secretariat si es comptabilitzen conjuntament. La resta correspondrien majoritàriament a la poderosa Federació Local de Barcelona, més d'un centenar, i a altres potents federacions que gairebé sempre correspondran a capitals de comarca. Les excepcions les podem trobar al Vallès Occidental amb moltes federacions locals bastant àmplies o bé a poblacions com Sitges, Mollerussa, Banyoles, Badalona, L'Hospitalet, Sant Feliu de Guíxols o Sallent que sense ser cap de comarca tenen una activitat econòmica prou important com per a tenir varis sindicats. Poques poblacions que no siguin les citades tindran prou força per a constituir una federació local, en aquests casos es tractarà de poblacions en les quals ressalti una indústria o ofici en concret acompanyant aquest a l'habitual sindicat agrícola o d'oficis diversos; aquests casos vindran donats doncs per sindicats com el tèxtil, el sindicat de la construcció, el de rajolers, el miner, el de treballs forestals, el d'arrossers, el de ferrers i constructors de carruatges, el de terrissaires, el postal, el del vestit, el metal·lúrgic, el de pescadors, el surotaper, el duaner o significativament un Sindicat de Petits Propietaris de la Terra a La Fatarella.

Fins i tot en alguns casos hi haurà comarques on gairebé tota la presència de la UGT es limitarà al binomi sindicat d'oficis diversos-treballadors de la terra com el Priorat (95%), Terra Alta (94%), Garrigues (92%), Pallars Sobirà (90%), Vall d'Aran (88%), Ribera d'Ebre i Cerdanya (79%), i Pallars Jussà (78%); representant en 12 més de la meitat del total de sindicats de la comarca.

Si finalment intentem fer una valoració comparada de la implantació assolida en el període a estudi per ugetistes i cenetistes, malgrat la manca de dades en diversos apartats, tindrem una visió més àmplia de quina fou la situació de Catalunya, sindicalment parlant, en aquells moments. Així, a partir de l'anàlisi de les xifres a l'abast, es pot afirmar que la UGT va basar la seva força sobretot a partir de l'extraordinària extensió dels seus sindicats per totes les comarques catalanes, cosa que li havia de donar la primacia a les comarques gironines, tarragonines i lleidatanes, en aquest darrer cas pel pes que els antics sindicats del BOC/FOUS tingueren al ingressar al Secretariat; en canvi a Barcelona i les comarques barcelonines la CNT seguiria mantenint la seva tradicional supremacia (de sempre la Confederació havia basat la seva hegemonia sindical al país en el control d'aquestes comarques), exceptuant aquells casos en que l'ingrés dels antics sindicats cenetistes, en aquell moment Sindicats d'Oposició, varen desequilibrar la balança.

En conseqüència en totes les comarques no barcelonines de les que disposem dades, exceptuant el Baix Empordà, la UGT seria clarament majoritària: Alt Camp, Alt Empordà, Alt Urgell, Garrotxa, Gironès, Priorat, Ribera d'Ebre, Ripollès, Solsonès i Tarragonès; evidentment la política anti-col·lectivitzadora que defensaren els ugetistes durant la Guerra Civil els hi havia de donar una àmplia base a les comarques agrícoles de Catalunya, aprofitant a la vegada la tradicional manca de presència cenetista en aquelles contrades. En canvi a les comarques barcelonines només es pot parlar de predomini ugetista al Vallès Occidental i amb tota seguretat al Bages -malgrat no disposar de dades efectives respecte aquesta darrera comarca- per la decisiva raó ja assenyalada, és a dir per l'enorme pes que tingué pel Secretariat l'ingrés en els seus rengles de la Federació Local de Sabadell i els Sindicats d'Oposició de Manresa; en canvi romandrien sota hegemonia confederal Barcelona i el Barcelonès, així com el Garraf, Maresme, La Selva i el Vallès Oriental, podent-se parlar de situació d'equilibri a l'Anoia i el Baix Penedès. En definitiva un mapa bastant conseqüent amb la tradició sindical catalana dels darrers decennis.

En referència a aquest mateix aspecte caldria afegir una darrera valoració, que vindria donada per la ja explicitada facilitat de la UGT per estendre's per les zones rurals del país, en conseqüència seria molt més nombrosa la presència de sindicats ugetistes per les poblacions catalanes que la dels seus rivals confederals, no creient que l'alt grau d'extensió assolit pel Secretariat, amb un total de 971 localitats en les que existeix com a mínim un sindicat de la UGT, pogués ser seguit ni tan sols a una certa distància per la CNT. El mostreig que hem realitzat sobre 23 comarques catalanes dóna una majoria a la UGT en 17 d'elles, amb situació d'equilibri al Maresme, i només amb 5 en les qui la CNT assoleix una implantació més gran a l'assolida pel Secretariat (Anoia, Garraf, Garrotxa, Gironès i La Selva); amb una diferència favorable a la UGT de 129 localitats amb sindicat -sempre en referència a l'esmentat mostreig-, ja que davant dels 601 municipis i poblacions amb sindicat ugetista la CNT només en tindrà 472. Cosa aquesta que només fa que refermar la idea ja explicitada amb anterioritat a aquest respecte.

ELS SECTORS PRODUCTIUS

Pel que fa referència a la distribució d'aquesta afiliació per sectors productius no es disposa, a l'igual de cap altre nivell, de cap recompte seriós realitzat en aquells moments per la mateixa organització la qual cosa no fa més que demostrar la precarietat en la que es va moure la UGT a Catalunya entre 1936 i 1939 a nivell organitzatiu. Les xifres a l'abast, tant les proporcionades pel Secretariat com les que he ponderat a partir de diverses fonts, són:

Taula7

La xifra total d'aquest llistat ens dóna més de 414.000 treballadors afiliats, amb sis federacions d'indústria de les quals no es disposa d'informació (indústries gràfiques, paper, indústries químiques, petrolis, telèfons i arts blanques), que no són de tota manera les que quantitativament poden ser més decisives per a valorar l'afiliació ugetista del període de guerra; així si a la xifra que s'ha esmentat li afegim els afiliats que havien d'aportar aquestes federacions de les qui no tenim cap referència, ens aniríem a una xifra propera als 486.000 que havíem comptabilitzat a l'inici d'aquest capítol. Xifra que si bé no es pot considerar ni molt menys definitiva, crec que sí que cal valorar-la com a força aproximada -a la llum de la informació que disposem- de quina havia de ser l'afiliació real de la UGT catalana entre 1936 i 1939.

Un aspecte fonamental en el moment de quantificar la força de la UGT catalana durant la Guerra Civil és valorar el pes de la poderosa Federació Local de Barcelona -amb representació directa en el Comitè de Catalunya malgrat no ser una federació d'indústria-. El Secretariat utilitzarà sempre una xifra al voltant del quart de milió d'afiliats per aquesta federació, xifra a totes llums exagerada i que cal reduir com a mínim en un 20%. Així doncs davant l'evident exageració s'ha reduït aquella xifra, però en tot cas aquests 204.000 treballadors afiliats significarien un increment molt notable en referència als menys de 40.000 ugetistes existents a Barcelona abans del 19 de Juliol (ja amb la UGSOC reingressada), representant ara quasi una tercera part de l'afiliació ugetista per a tot el país, venint a ser en aquest àmbit decisiu el pes del CADCI al portar darrere les seves sigles en el moment d'ingressar a la UGT milers d'afiliats en el ram mercantil que era sense cap tipus de dubte un dels dos més importants que existien en aquell moment a la capital catalana.

Així la UGT en aquest període a estudi seguirà controlant, amb clara majoria, aquells sectors que li són tradicionalment fidels -si exceptuem el port de Barcelona- a la vegada que també s'hegemonitzarà en sectors de colls blancs com a resultat de l'ingrés de les seves associacions professionals a la UGT, així com igualment adquirirà una presència notable en sectors tradicionalment poc proclius a les seves sigles i en els quals ara s'estendrà significativament assolint en alguns casos xifres suficientment notables com a per a posar en qüestió la tradicional hegemonia confederal.

Interpretacions com aquesta no són obstacle perquè es pugui afirmar que en bona part de la indústria catalana l'àmbit en el qual els ugetistes tingueren una majoria més àmplia respecte als rivals confederales seria sense cap tipus de dubte entre els treballadors tècnics, els mercantils i els administratius de les empreses, és a dir, tot allò que no era treballador manual pròpiament dit. Hem treballat material corresponent a un total de 175 empreses, 98 metal·lúrgiques i 77 químiques, que afecten a un total de 7.297 treballadors no fan res més que permetre la corroboració del que s'acaba d'exposar, aportant uns percentatges que cal considerar que amb les degudes correccions serien força extrapolables a altres àmbits:

Taula8

A partir d'aquestes premisses passem a aportar algunes dades sobre algunes federacions d'indústria de forma més puntualitzada. La federació metal·lúrgica, malgrat ser un sector econòmic emblemàtic i proporcionar al

Secretariat bastants quadres (Del Barrio, Emilio García, «Matas», Alcubierre) havia de ser una de les darreres en celebrar el seu congrés, ja que aquest no es començà a preparar fins el gener de 1938 amb la intenció de que se celebrés l'abril, havent-se d'ajornar com a conseqüència de la delicada situació militar d'aquell moment no realitzant-se en conseqüència fins a finals de setembre de l'any en curs; donant-se les xifres de 94 sindicats (n'hem localitzat 75) i 40.000 treballadors representats, xifres que vénen a representar un notable increment si considerem que la UGT que només tenia segons les seves pròpies fonts 15 sindicats en aquest sector abans del juliol de 1936 i per a finals del mateix any afirmava tenir una afiliació d'uns 20.000 treballadors. Si les conegudes dades de la Conselleria d'Economia donaven 73.000 treballadors d'aquesta indústria a tota Catalunya en aquest sector, és del tot impossible la verosimilitud de les dades màximes emprades tant pel Secretariat com per la regional respecte aquesta federació (65.000, 80.000 l'any 1937) i fins i tot les mínimes, 40.000, ja que vindria a representar un 60% de la indústria mentre la preponderància cenetista en aquest ram és clara, cal recordar que en el quadre anterior el mostreig fet sobre quasi un centenar d'empreses metal·lúrgiques donava a la CNT uns 2/3 de l'afiliació; així doncs considerant tots aquests factors, i xifres oficials de banda, no es pot acceptar una afiliació ugetista en aquest ram superior als 25.000 treballadors. És a dir quasi la meitat de la xifra mínima i una tercera part de la màxima proporcionada pel Secretariat.

Seguint fent un repàs de les federacions d'indústria més significatives de les 29 que arribà a tenir el Secretariat durant la Guerra Civil (abans del seu esclat només en tenia 5), ens trobem amb el sector de l'ensenyament on la feble FETE del període anterior afirmarà arribar a afiliar al 80% dels mestres i professors del país, tot passant de 642 cotitzants en el tercer trimestre de 1936 a 4.730 en el quart del mateix any, i arribant al màxim en el segon trimestre de 1937 amb 6.378. Igualment creixements percentualment molt notables els trobem, en la 9ª Zona del Sindicat Nacional Ferroviari i el sector bancari, ambdós feus tradicionals de la UGT a Catalunya, amb duplicació d'efectius, ja que pel cas bancari difícilment es pot acceptar la xifra feta pública pel Secretariat que apunta una triplicació d'afiliació ja que les relacions mensuals de les que tenim coneixement no permeten parlar de més de 5.500 afiliats malgrat que «Las Noticias» elevés la xifra a 7.500. L'Associació de Funcionaris de la Generalitat ingressarà un cop esclatat el conflicte malgrat l'existència d'un comitè d'enllaç anterior duplicant també la seva afiliació: de 2.500 membres el 1935 a 5.800 el desembre de 1936; aquest darrer ingrés seria impulsat a partir de la «voluntat» dels funcionaris de no restar marginats del procés revolucionari, marginació que ells mateixos consideren que els han condemnat la resta de treballadors com a conseqüència

de la seva manca de solidaritat i consciència proletària anterior al juliol de 1936, aquesta situació d'aïllament es acceptada pels dirigents de l'Associació que al reeditar el seu butlletí (4ª època) entonen un «mea culpa» acceptant fins i tot els «salaries de fam» que pateixen com la justa penitència pels pecats de l'ahir ara que havia arribat el moment d'«acostar-nos, sense limitacions ni en el pensament, als nostres germans de classe, als treballadors».

Assegurances i mercantils seran igualment sectors de majoria ugetista en el període 1936-1939. En les assegurances l'increment serà menys notable al tractar-se d'un sector de tradicional alt grau d'afiliació gremial; així, de 1.742 associats el gener de 1936 es passarà a 1.953 sindicats el setembre del mateix any, que arribaran al seu màxim l'abril de l'any següent amb 2.142 afiliats: en total un 23% d'increment. Un altre sector de clara majoria ugetista serà el mercantil a l'agrupar-se, després d'un llarg i conflictiu procés, en aquesta central la Federació de Cooperatives de Catalunya, el CADCI i els sindicats mercantils de l'antiga FOUS, declarant superar -només a Barcelona- els 70.000 carnets dels quals més de 50.000 correspondrien al sector d'oficines, mentre el CADCI per sí sol arribà a lliurar als seus afiliats més de 50.000 carnets; ara quedaven molt lluny aquells 1.386 afiliats que tenia la Unió General de Dependents de Barcelona l'any 1934.

Un altre caire presenten les expectatives ugetistes en el tèxtil, sector en el qual l'organització intentarà en tot moment manifestar la seva superioritat davant la CNT en ser conscient de la importància d'aquesta indústria, que al costat del metall són els dos sectors axials i més emblemàtics de l'economia catalana garantint el seu control, per extensió, el de posicions clau en l'àmbit econòmic, volent ser emprats per a reforçar el caire «revolucionari» de l'organització, adjectivació aquesta que li era negada tot sovint des de diversos sectors. En aquest ram hem pogut fer un estudi més pormenoritzat del sindicats que configuren la federació fabril i tèxtil de la UGT, el qual ens ha servit per a dimensionar amb més criteri aquesta important federació a la vegada que serveix per a demostrar l'ús que es fa de les xifres com a arma de propaganda. Fou precisament en aquest ram on la UGT creà la seva primera federació regional encara que sense assolir mai unes altes xifres d'afiliació: 1.500 afiliats en el moment de la seva constitució el 1933, 6.000 l'octubre de 1934, xifra que davalla fins els 2.500 afiliats a les darreries de 1935; l'activa primavera sindical del 1936 faria créixer notablement la federació que arribaria a tenir uns 20.000 afiliats el juliol de 1936 (30.000 segons «T treball» del 28 de desembre); a partir d'aquí les xifres es disparen, el Secretariat sempre afirmarà haver triplicat la seva afiliació, emprant xifres d'afiliació que oscil·len entre els 100.000 afiliats declarats el

mateix 1936 fins els 133.413 de finals de 1937, és a dir el 60% dels treballadors del ram i el 100% dels tècnics a excepció d'una «minoria coaccionada». En tot cas -seguint les seves pròpies xifres- s'agruparia a més de la meitat del sector fabril i tèxtil de Catalunya. La realitat, però, serà ben diferent.

S'han pogut localitzar no només els sindicats que han ingressat l'any 1936 sinó que la llista abasta fins les darreres incorporacions de principis de 1938, en total 155 sindicats dels que disposem de xifres d'afiliació de 146, que inclouen els sindicats més importants, només restant al marge nou de bastant petits. D'alguns d'aquests sindicats es troben diverses xifres d'afiliació, algunes força diverses malgrat el breu espai de temps que les separa; en conseqüència s'ha comptabilitzat una xifra mínima i una altra màxima amb un resultat de 57.451 i 65.606 afiliats respectivament. Tal com es pot apreciar la diferència és molt important ja que aquestes són xifres que inclouen els ingressos de l'any 1937 i inicis de 1938 davant de les donades pel sindicat que només farien referència al primer mig any de guerra, dubtant molt que en aquell moment la xifra de sindicats ingressats fos la que es dona. Aquesta valoració tampoc vol dir que ens trobem davant les xifres reals, encara que sí d'una aproximació molt més vàlida, ja que en la relació que s'ha confeccionat i utilitzat hi ha evidents exageracions com, per exemple, en el cas dels sindicats d'Alfarràs i Sant Joan de Vilatorrada als quals s'atribueix la xifra d'un miler d'afiliats, quantitat del tot improbable si considerem que en el darrer cens de població (1930) aquestes localitats tenien 1.541 i 1.595 habitants respectivament.

En conseqüència es pot acceptar la penetració de la UGT en aquest sector, sempre refractari als ugetistes, però no la seva hegemonia que seguiria en mans de la CNT; a la vegada que aquest més de 40% mínim de diferència entre les xifres calculades i les donades per l'organització demostren un cop més la utilització de les xifres com a arma de propaganda i assenyalen una línia a considerar, si més no a tenir en compte, davant d'altres federacions d'indústria o sindicats.

Igualment feble serà la presència a dos sectors controlats tradicionalment pels anarco-sindicalistes com la fusta i l'edificació, els qui comptabilitzen conjuntament en aquest àmbit a 86.291 afiliats, davant dels qui la UGT declararà agrupar només a 6.000 fusters i un màxim d'uns 11.000 manobres i paletes (6.000 a Barcelona), encara que el seu nombre de sindicats (36 i 170 respectivament) no són menyspreables en la relació total del Secretariat.

Resumint tot l'exposat, fent una distribució quantitativa d'efectius per sectors productius entre les dues grans centrals sindicals del moment, veuríem com la UGT s'imposava a la seva rival en el sector bancari, ferroviaris, assegurances, ensenyament, vestit i agençament, agricultors, funcionaris de la Generalitat i Municipals, boters, sanitaris, mercantils, pesca i transport marítim, correus, espectacles públics i indústria gastronòmica; en canvi la CNT seguiria essent majoritària a l'edificació i fusta (conjuntament 86.291 afiliats, d'ells 60.000 a Barcelona), el transport terrestre, el sector metal·lúrgic, químic (16.246 afiliats), mineria, port de Barcelona, indústria energètica i pell; trobant una situació d'equilibri entre ambdues centrals en el fabric i tèxtil on la major implantació cenetista entre els treballadors manuals de la indústria era equilibrat pel total predomini de la UGT entre els nombrosos tècnics empleats en aquest sector.

En definitiva, mig segle després de la seva fundació, la UGT assolirà el que havia estat un dels seus plantejaments inicials agrupant gairebé tot el sindicalisme moderat el qual malgrat sempre haver tingut un pes específic important dins del moviment obrer català mai havia estat proper a la UGT. No es pot afirmar, però, que es tracta només d'un sindicat de «colls blancs» ja que l'ingrés de treballadors procedents d'àmbits industrials ben diferenciats equilibrarà el pes d'aquells, malgrat les deficiències de la implantació ugetista en l'edificació i el metall sobretot.

LA CONSOLIDACIÓ DE LA UGT

Malgrat l'espectacularitat d'aquestes xifres, la notable dimensió adquirida per la UGT no ha de ser traduïda mimèticament en interpretar aquest sindicat com un cos sòlid i homogeni. A la UGT li costà força racionalitzar l'allau d'afiliats que es produí l'estiu de 1936. De forma paral·lela al desgavell organitzatiu que li provocà aquest fenomen hagué de fer front a una greu i triple problemàtica que ajornaria la seva consolidació fins a les darreries de l'estiu del 1937, essent el III Congrés celebrat en el mes de novembre la ratificació de que el llarg i inicial període de torbacions havia estat superat. Així doncs no s'ha d'acceptar la tradicional visió d'una UGT forta i ja consolidada a partir dels Fets de Maig ja que encara li costaria uns mesos tancar les esclatxes que tenia obertes, encara que indubtablement les conseqüències de les esmentades jornades havien de servir indubtablement d'impuls per assolir les seves fites, sempre de la mà d'un PSUC que esdevingué la força política cabdal a Catalunya a partir d'aquells moments.

Tornant a la triple problemàtica que matisà l'actuació del sindicat ugetista fins aquell moment, aquesta seria superada de forma paulatina entre el maig i l'octubre de 1937, sempre amb resultats favorables al Secretariat Regional. Ens referim a la conflictivitat que provocaven en els seus rengles els homes i en alguns casos els sindicats procedents de la FOUS, a la problemàtica generada per la difícil acomodació dins seu dels sindicats de caire nacionalista, en especial el CADCI, i, finalment, a les greus tibantors que acompanyaren les relacions amb la UGT d'Espanya, no tant sols des de l'esclat de la Guerra Civil sinó des del mateix moment en que accediren a la direcció catalana l'equip encapçalat per Josep Del Barrio i Antoni Sesé a principis de juny de 1936.

Pel que fa als sindicats procedents de la FOUS ja s'ha fet esment que el Secretariat esmerçà els seus esforços en limitar la seva capacitat d'actuació des del mateix desembre de 1936. Es tractava d'evitar allò que Andreu Nin havia exposat de forma prou clara poc abans:

«Con este estado de cosas hay que acabar. Los intereses de la causa proletaria exigen una transformación radical, fundamental, de la UGT. A ello vamos, con este propósito ingresan en esta central los sindicatos que hasta ahora habían formado parte de la FOUS. Hay que convertir a la UGT en una organización combativa y revolucionaria, con lo cual facilitamos enormemente la unificación de todos los trabajadores en una sola central. Es indudable que la dirección reformista luchará desesperadamente por conservar sus posiciones (...) pero con el apoyo de las propias masas de la UGT, no cesaremos en nuestra lucha, con la seguridad absoluta de que la victoria coronará nuestros esfuerzos».

Els homes de la FOUS es posicionaven radicalment en contra del que qualificaven com a reformisme del Secretariat Regional, així com del fet que el sindicat hagués esdevingut una «joguina» en mans del «partit germà», el PSUC. Igualment es mostraven crítics davant del paper que adoptava el sindicat amb la petita burgesia en permetre la seva articulació en els seus rengles mitjançant el GEPCI, alhora que es qüestionava la sindicació obligatòria i la manca de filtres de l'organització davant l'allau de nous nadius. Es tractava doncs de donar una «injecció revolucionària» a la UGT, apropar-la a la CNT i caminar vers la central única. Amb aquests plantejaments l'enfrontament havia de ser inevitable. La crisi del govern de la Generalitat de desembre de 1936 havia de ser el detonant per a l'inici de les hostilitats.

El dia 14 es feien públiques les resolucions del Comitè Central ampliat del POUM en les que s'insistia en la voluntat de «posar al descobert la política econòmica reformista dels actuals dirigents de la UGT» alhora que s'accentuava

la voluntat de provocar el trencament entre el sindicat i el PSUC. Dos dies després i en el mateix context es publicava a «La Batalla» un manifest que donava suport a l'acció del POUM davant la crisi de govern i que portava la signatura de varis dirigents ugetistes pertanyents a diversos rams. Ben aviat els signants del manifest serien expulsats de la UGT sota l'acusació de «provocadors i maniobrers». L'òrgan pumista respongué a aquests fets amb un eloqüent «La burocracia reformista de la UGT entiende la unidad expulsando a los mejores de sus militantes». A partir d'aquest moment la tensió entre uns i els altres no féu res més que accentuar-se. Així, al portaveu del Secretariat «Las Noticias» del 4 de febrer de 1937 ja es podia llegir sense cap tipus d'embuts de la necessitat de dissoldre el POUM.

Els conflictes apareixeran a diversos àmbits i indrets. Especialment significatius seran els del Sindicat de la Fusta de Barcelona i el que es produí en la direcció regional de la FETE. En el primer cas la junta, on cap membre era afiliat al PSUC, fou desautoritzada en el mes de març i malgrat fer-se els pumistes amb el control de la federació regional en el mes d'abril, el Secretariat mai no acceptà el seu accés al càrrec boicotejant la seva actuació fins foragitar-los definitivament del sindicat. En el ram de l'ensenyament també ben aviat es produí l'expulsió d'una junta formada per homes del POUM els quals afirmaven en la seva queixa a l'Executiva Nacional que la «confusión UGT-PSUC puede traer graves consecuencias»; irònicament un òrgan ugetista sota control pumista deia que «d'ara endavant, els mestres solament podran prendre el cafè elaborat amb cafeteres russes». Altres exemples de tensió creixent els trobaríem a Terrassa, Lleida, Tàrrrega i Balaguer. Un aspecte a no menystenir és el fet que en tot aquest plet els homes del POUM, als que tot sovint els estatuts del sindicat els hi donaven la raó en les seves reivindicacions, comptaren amb el suport de l'Executiva Nacional i de la respectiva federació nacional d'indústria, els quals aprofitaven aquestes escletxes per accentuar la seva oposició a la política que es portava a terme sota les sigles del sindicat a Catalunya.

En el mes de març ja es parlava a «Las Noticias» dels pumistes de «provocadores al servicio del fascismo» mentre l'onada depuradora s'accentuava. Quan es produeixen els Fets de Maig aquesta ja es trobava prou avançada i la influència dels antics membres de la FOUS en els rengles de la UGT notablement afeblida. La circular del Comitè de Catalunya ugetista de data 8 de maig, poc després d'haver-se acabat els enfrontaments, només farà que donar una certa «legalitat» per ampliar una política que tal com s'ha vist ja feia força mesos que es portava a terme en donar instruccions clares a totes les seccions del sindicat perquè procedissin a netejar els seus rengles de pumistes.

La majoria de seccions acataren disciplinadament les directrius de la direcció, però en bastants casos hi hagueren resistències a expulsar a dirigents i afiliats que eren considerats com mereixedors de tota confiança malgrat no pertànyer al PSUC. Així el Sindicat Nacional Ferroviari es negarà a expulsar, tot criticant que el sindicat hagués esdevingut un apèndix del PSUC; a Lleida es qualificaran aquestes mesures de «política rastrea» i el ram de l'Edificació de Girona es posicionarà en contra d'expulsar «gent revolucionària». En altres casos la depuració serà aturada en passar-se els encartats en bloc del POUM al PSUC, com en el cas de Tàrraga, encara que en d'altres, com a Balaguer, fou necessària la intervenció de la força pública per a imposar a la UGT de la localitat una nova junta afí al partit.

Així doncs les conseqüències dels Fets de Maig acabaren de ratificar l'eliminació de la presència i l'activitat dels poumistes en la UGT. Aquest era només un apartat de l'ofensiva d'abast més general que havia de portar a la marginació a tots nivells del POUM com a resultat de la seva actitud davant el procés de guerra i revolució en marxa, així com per les seves constants crítiques al stalinisme del PSUC. L'òrgan dels rebosters i pastissers ugetistes, de tradicional influència del POUM, no deixava de lamentar-se al respecte en el seu número de juliol del 1937: «Tot de cara la guerra (...) tot per a guanyar la guerra. Pobra revolució, que aviat t'han oblidat». El que era evident, però, és que el Secretariat havia aconseguit cloure de forma favorable un dels contenciosos que més l'havien ocupat i preocupat al llarg de la seva recent trajectòria. El següent teatre d'acció seria ben aviat l'accentuació de la polèmica amb els sindicats nacionalistes i tota la qüestió de la «tercera central sindical».

Diversos sindicats de caire nacionalista com el CADCI, l'Associació de Funcionaris de la Generalitat i l'Associació de Funcionaris Municipals així com la FNEC ingressaren a la UGT l'estiu de 1936. L'ingrés fou motivat pel fet de cercar aixopluc en aquells difícils moments més que per l'atractiu que podia representar l'adopció mimètica dels principis marxistes-leninistes sobre les nacionalitats que en aquell moment la UGT i el PSUC adoptaren. L'aportació des d'aquest àmbit nacionalista en el creixement de la UGT no és gens menyspreable. EL CADCI ingressà amb 23.000 afiliats que poc després esdevindrien 55.000, per si sol un 13% de l'afiliació total al Secretariat; els funcionaris de la Generalitat aportaren 2.800 afiliats i els municipals 3.500. Si hi afegim els 18.000 de la FNEC tenim un volum aproximat d'uns 80.000 ugetistes procedents d'aquest espectre ideològic i sindical.

El CADCI ingressà per «aclamació» en una assemblea poc representativa del seu volum d'afiliació el 2 d'agost. La FNEC ho féu el dia 18 i a principis del mes següent ho farien la majoria dels funcionaris de la Generalitat. El CADCI donà aquest pas després d'haver seguit un procés d'esquerranització quan els homes del PCP, amb Pere Aznar al capdavant, es feren amb la direcció. En un principi se li garantí el manteniment de les seves sigles, una certa autonomia orgànica i esdevenir l'eix a partir del qual s'articularien tots els mercantils ugetistes. Però aviat el Secretariat, sota fortes pressions de l'Executiva Nacional que no acceptava seccions autònomes, canvià de parer i s'encetà allò que es pot anomenar el «plet del CADCI» que per una banda ajornà fins el 1938 l'estructuració dins del sindicat l'important sector mercantil a la vegada que provocà el ressorgiment de la qüestió de l'esmentada «tercera central».

En el mes de gener del 1937 s'arribà a un acord que volia ser definitiu i que representava la desaparició del CADCI com a organització de resistència, malgrat l'aferrissada defensa que féu Pere Aznar de les seves sigles, per a donar pas a una Federació de Treballadors Mercantils de Catalunya. Malgrat les pressions que rebé el Centre perquè convoqués l'assemblea que havia de permetre el canvi d'estatuts que permetés la ratificació de l'ingrés a la UGT, aquella s'anava ajornant. Quan es produeixen els Fets de Maig encara no s'ha produït el necessari tràmit en un moment en que els sectors nacionalistes es senten desencantats davant la pèrdua de competències que la resolució de la crisi ha representat per a la Generalitat. És també aquest el moment en que la FNEC abandona la UGT no sense fer forts retrets al Secretariat per haver mantingut silenci davant la pèrdua de l'ordre públic. Així ben aviat pels sectors nacionalistes la sortida de la FNEC serà una acció a imitar: «que esperen per fer-ho tantes i tantes entitats que viuen postergades sota la dominació d'UGT o CNT?».

Així doncs els sectors nacionalistes accentuaran la seva pressió un cop la decisiva assemblea del CADCI ja tingui data de celebració. El «Diari de Barcelona» parlarà de la «redempció del CADCI» el primer de juliol, «La Humanitat» dos dies després farà una crida a no deixar-se «prendre el CADCI»; i «Som» afirmarà que cal sostreure's de la dependència de les centrals sindicals espanyoles. La resposta a aquests plantejaments els trobem a «Trellall», «Las Noticias» i «La Rambla» on es parla d'una «caricaturesca» tercera central a la vegada que es qualifiquen els anhels nacionalistes dels seus rivals com la cobertura de plantejaments antirevolucionaris, a la vegada que evidentment que es glosa a una UGT fermament defensora dels interessos nacionals de Catalunya.

En aquest context l'assemblea es portà a terme el 4 de juliol ratificant-se l'ingrés a la UGT per 310 vots a favor i 86 en contra. De tota manera l'escassa assistència motivà una segona convocatòria pel diumenge següent on es comptà amb l'assistència de 900 afiliats i es tornaren a acceptar les condicions de l'ingrés a la UGT. Pels sectors nacionalistes l'històric CADCI havia esdevingut «un casinet-escola de barriada», pels homes del Secretariat en canvi s'havia adherit als «principis catalanistes i revolucionaris» representats per la UGT. En la carta oberta a tots els afiliats feta pel Secretariat en motiu del primer aniversari de la guerra no es deixaria de fer esment als passats successos tot deixant molt clar que no s'estava disposat a acceptar el naixement d'una nova central sindical, posicionament aquest en que coincidien ugetistes i confederals en beneficiar-se de la bipolarització sindical del moment.

A finals de mes l'Associació de Funcionaris Municipals també ratificava en una tumultuosa assemblea el seu ingrés a la UGT en ser derrotada la candidatura «autonomista» (així la qualificava «Trellall» el primer d'agost) per l'anomenada d'unitat. Poc després els funcionaris de la Generalitat actuarien en la mateixa direcció. El Secretariat havia aconseguit eliminar un segon focus de tensió en els seus rengles a partir del manteniment en els seus rengles dels sindicats nacionalistes. S'havia donat un pas més cap a la seva consolidació.

El tercer i definitiu havia de fer referència a la resolució del plet que l'enfrontava amb l'Executiva Nacional ja des d'abans de l'esclat bèl·lic. Ja s'ha fet esment que l'accés a la direcció de la UGT catalana de l'equip Del Barrio-Sesé es va fer completament d'esquenes als estatuts de l'organització així com de les directrius de la direcció central, que, encapçalada per Largo Caballero, no podia veure de bon grat com l'organització a Catalunya passava a ser controlada per comunistes que ben aviat podien comptar amb el suport del PSUC per a portar a terme la seva política. De fet, l'estiu de 1936 el nou Secretariat, que fou ratificat per l'esclat bèl·lic ajornant-se «sine die» el previst III Congrés, visqué unes setmanes sota l'espasa de Damocles de ser desautoritzat per l'Executiva Nacional.

Formalment es pot parlar d'un veritable trencament de relacions entre ambdues direccions fins principis de 1937. Però quan aquestes es restabliren sempre estigueren marcades per la desconfiança i la tibantor quan no l'enfrontament, pretesament per qüestions d'índole administrativa/organitzativa com per exemple les quotes, el cuponatge i l'adscripció de les seccions catalanes a les respectives federacions nacionals d'indústria. És evident que aquest era un

tema que preocupava a la direcció central establerta a València, però també és cert que això no feia res més que emmascarar el veritable cervell de la qüestió com era l'estret lligam que mantenia la UGT catalana respecte el PSUC.

Tot sovint es podran llegir a les actes de l'Executiva Nacional dures crítiques contra l'actuació dels consellers de la Generalitat en representació de la UGT i el PSUC. Díaz Alor, membre de l'Executiva, en visita a Barcelona a principis de 1937 preguntarà als membres del Secretariat si els homes que representaven al sindicat llavors en el govern català pertanyien a la UGT, i davant la resposta afirmativa no s'estigué de dir un significatiu «pues que hagan la política de la UGT y no la del PSU». És evident que des de València no s'entenia ni es podia acceptar allò en què s'havia convertit la UGT catalana des de feia mig any. I aquest aspecte de l'acció conjunta a la Generalitat era un dels aspectes que més preocupava a la direcció central.

S'ha de tenir present que el PSUC-UGT estigué present en tots els governs de la Generalitat durant la Guerra Civil exceptuant els cinquanta dies del breu segon govern Casanoves el 1936. Set homes ocuparen les disset conselleries que el PSUC-UGT exercí durant aquest període, vuit en nom del partit i nou en nom del sindicat encara que els consellers del PSUC-UGT actuaren indistintament sota les sigles d'una organització o altra sense que això representés cap problema. De fet sempre es tractà d'homes més «de partit» que «de sindicat», ja que tretze de les disset conselleries foren exercides per només tres homes: Joan Comorera, Miquel Valdés i Rafael Vidiella; les altres quatre recaigueren sobre Estanislau Ruiz Ponseti, Serra Pàmies, Josep Miret i Antoni Sesé (encara que aquest fou mort abans de prendre possessió). En total quatre homes procedents de la USC, dos procedents del PCC i un de la Federació Catalana del PSOE, és a dir que l'únic partit que protagonitzà la fusió que conduí al PSUC i no comptà amb cap representant al govern fou el Partit Català Proletari.

Un exemple de la tensió que s'acumulà durant aquells mesos entre ambdues direccions ens el proporciona l'actuació del delegat de l'Executiva Nacional Carlos Hernández Zancajo al congrés regional del ram del transport celebrat a Barcelona el març de 1937. Era un moment aquest en que Josep del Barrio no s'estava de parlar de «campanya» de l'Executiva nacional contra el Secretariat i per altra banda en les reunions de la direcció central no s'estaven de repetir que calia accentuar la «vigilància ideològica» respecte l'organització

catalana. En aquest context l'esmentat delegat de l'Executiva carregà contra l'actuació ugetista a Catalunya a partir de la iconografia de l'acte que considerava massa tercerista i on, segons el seu parer, els retrats de Pablo Iglesias i Largo Caballero no ocupaven el lloc destacat que mereixien. En no veure's satisfet en les seves reivindicacions Hernández Zancajo es retirà de l'acte. Una setmana després publicà a l'òrgan largocaballerista de València «La Correspondència» un dur al·legat contra el que havia esdevingut a ulls de l'Executiva Nacional el sindicat a Catalunya. El títol de l'article és un significatiu «El PSUC a caballo de la UGT» on a part d'afirmar-se que el Secretariat Regional viu al marge de la disciplina de la UGT d'Espanya en ser dominat pel PSUC s'afirma:

«Desde el punto de vista del Secretariado de Cataluña, la Unión General de Trabajadores es un organismo secundario. No así el Partido Socialista Unificado. ¿Cuál es la orientación del Secretariado? La del Partido Socialista Unificado. El Partido Socialista Unificado hace la política, el Secretariado la ejecuta y las secciones callan».

És evident doncs l'ampli abast de les divergències que separaven i enfrontaven al Secretariat i l'Executiva Nacional. Hi hagueren força intents d'aproximar postures, el màxim organisme català sempre es mostrà disposat a romandre en la disciplina de la UGT d'Espanya però les diferències eren prou importants com perquè mentre els homes que encapçalaven ambdues direccions fossin els mateixos la soldadura era impensable. El fet que l'Executiva Nacional trametés en el mes de maig de 1937 centenars de cartes a les seccions catalanes tot comunicant que no formaven part de la UGT d'Espanya no féu res més que agreujar la tensió. Era la forma dels organismes centrals de direcció de pressionar respecte el Secretariat davant el retard que acumulava Catalunya respecte a l'enquadrament de seccions a les respectives federacions nacionals d'indústria com de l'endarreriment acumulat en la liquidació de les quotes dels afiliats. A la vegada la crisi de maig i la solució que se li donà no féu res més que accentuar les diferències. El Secretariat ràpidament s'arreglerà amb els qui protagonitzaren la crítica a Largo Caballero al capdavant del govern, càrrec que hagué d'abandonar quan només li quedaven ja quatre mesos com a líder indiscutible de la UGT.

El 8 de juliol el Secretariat envià a l'Executiva Nacional un autèntic «memorial de greuges» respecte la seva actitud cap a l'organització catalana. Aviat «Las Noticias» seria desautoritzat des de València com a portaveu de la UGT a la vegada que el Secretariat considerà lesiu pels seus interessos el fet que l'Executiva hagués signat un acord amb la CNT sense tenir en compte quines havien estat les relacions entre ambdues centrals a Catalunya. La tensió

acumulada des de la crisi de maig en el si de la UGT esclatà quan l'Executiva expulsà 14 federacions d'indústria. El 7 de setembre el Secretariat s'arreglerà ràpidament amb els expulsats, durant tot el mes les pàgines de l'ara òrgan del Comitè de Catalunya «Las Noticias» s'ompliran de crítiques a la gestió de Largo Caballero i l'Executiva a la vegada que les seccions catalanes eren comminades pel Secretariat a enviar cartes de protesta a València en solidaritat amb les federacions expulsades.

Finalment el primer d'octubre el Comitè Nacional del sindicat anul·là les expulsions i destituí l'Executiva largocaballerista. El Secretariat lògicament els féu costat i donà suport a la nova direcció, que pot ser qualificada de socialista-negrinista o filocomunista, encapçalada per González Peña i Rodríguez Vega. No és d'estranyar que unes de les primeres actuacions de la nova direcció consistís en trametre al Secretariat una afectuosa salutació. Aviat «Las Noticias» fou rehabilitat com a portaveu autoritzat de la Unió. L'endemà de la destitució es podia llegir a l'òrgan català un aclaridor «pleito resuelto». La reconciliació entre ambdues direccions tornava a ser realitat, i si en el període immediatament anterior l'actuació del Secretariat havia estat objecte de constants crítiques per part de l'antiga direcció, ara la seva actuació esdevenia exemple a seguir a partir d'aquell moment per a tota la UGT d'Espanya.

Finalment, doncs, la UGT catalana havia aconseguit cloure tres processos, en bona manera paral·lels i força vegades interrelacionats, que havien condicionat la seva actuació des de l'inici de la Guerra Civil. Amb posicions clares d'avantatge amb la CNT des dels Fets de Maig i amb els contenciosos solucionats amb els poumistes de la UGT, els sindicats nacionalistes i l'Executiva Nacional, el Secretariat podia, un cop ja consolidat, emprendre la tasca d'intentar esdevenir la força sindical majoritària a Catalunya.

El III Congrés del Secretariat celebrat al Palau de la Música Catalana entre el 13 i el 16 de novembre del 1937 fou la demostració més evident d'aquesta voluntat. L'Executiva Nacional envià una representació de primera línia amb Ramón Lamomeda i Antonio Mije al capdavant. Aquest darrer era prou explícit en afirmar en el seu discurs: «Desde el 19 de julio hasta el 3 de mayo dirigía la economía [de Catalunya] la FAI, desde el 3 de mayo hasta hoy la dirige el PSUC». Finalment sindicat i partit, UGT i PSUC, havien esdevingut en el seu àmbit d'actuació les forces més significatives de la Catalunya del moment.

Taula1

Taula 1

Data		Afiliats
1926		2
1927		14
1929		15
1930		18
1932		19
1933		20
1934		21
1935	GENER	37
	JUNY	72
	DESEMBRE	420
1936	GENER	805
	FEBRER	960
	MARÇ	3994
	ABRIL	6366
	MAIG	7390

Taula2

Taula 2			
Nombre d'afiliats			
		Sindicat obrer de Sant Feliu	Sindicat de dibuixants professionals
1936	ABRIL	65	170
	MAIG	306	218
	JUNY	399	342
	JULIOL	421	374
	AGOST	540	750
	SETEMBRE	1533	884
	OCTUBRE	-	997
	NOVEMBRE	-	1043
	DESEMBRE	-	1081

Taula3

Taula 3

Data (1936)	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre
AFILIATS	2	5	1	10	29	22	3	4

Taula4

Taula 4				
	Abans 19 juliol	Juliol Octubre 1936	Nov 1936 Març 1937	Abril 1937 1938
SINDICATS INGRESSATS	223	1055	326	270
%	12	56	18	14

Taula5

Taula 5			
Afiliació política i sindical abans de juliol de 1936	FETE Prof.lib. Figueres	Federació local Igualada	Grup Sind. Sanitari PSUC Tarragona
ERC	1	24	19
NACIONALISME RADICAL	-	8	-
NACIONALISTES	-	11	1
PCC	1	-	7
PCP	-	-	1
PSOE catala	-	1	4
USC	-	1	6
POUM	4	2	1
ATENEO CLASE OBRERA	-	43	-
CNT	3	41	2
SINDICATS AUTÒNOMS	-	27	4
UGT	1	-	19

Taula6

Taula 6		
1936	Juliol	80.000
	Octubre	436.299
	Desem bre	450.000
1937	Gener	475.000
	Juliol	500.000
	Octubre	540.000
	Novem bre	594.466
1938	Gener	600.000
	Octubre	+600.000

Taula7

Taula 7

Federació d'indústria	Xifres secretariat	Xifra ponderada
AIGUA, GAS I ELECTRICITAT	4850	4000
ASSEGURANCES	1953/2142	2000
BANCA, BORSA I ESTALVI	5500/7500	5500
BARBERS	1514	1500
BOTERS	200	200
CORREUS	2071	2000
EDIFICACIÓ	7000/11882	10000
ESPECTACLES PÚBLICS	8164	8000
FABRIL I TÈXTIL	55000	55000
F.E.T.E.	133413	6000
F.O.S.I.G.	6378/10000	9000
FUNC. DE LA GENERALITAT	8000/10000	5000
FUSTA	5800	6000
F.T. TERRA	6000/14000	65000
MERCANTILS	32000/81500	65000
METALL	71000/90000	25000
PELL	40000/80000	4000
PESCA I TRANSPORT MARÍTIM	4214	14000
SANITARIS	18000	2000
SIND. NACIONAL FERROVIARI	+2000	7500
TRANSPORT TERRESTRE	5222/8000	4000
TREBALLADORS MUNICIPALS	2500/5000	5000
VESTIT I AGENÇAMENT	3359/5426	16000
OFICIS DIVERSOS	22000	75000
G.E.P.C.I	95000	18000
	20000	

Taula8

Taula 8

Afillats Empreses/ Treballadors	U.G.T.				C.N.T.			
	Quim.	Metal.	Tot.	%	Quim.	Metal.	Tot.	%
TÈCNICS	82	104	186	76	22	37	59	24
MANUALS	798	654	1452	34	1217	1649	2866	66
MERCAN/ADTIU	619	164	783	87	76	45	121	13
VARIS	75	547	622	34	59	1149	1208	66
TOTAL	1574	1469	3043	42	1374	2880	4254	58